

MAZÁN TÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Hónapontaiban átvéve:
Hónapontaiban átvéve: 16 fillér
Hónapontaiban átvéve: 4 fillér
Hónapontaiban átvéve: 20 fillér
Hónapontaiban átvéve: 8 fillér
Hónapontaiban átvéve: 24 fillér
Hónapontaiban átvéve: 6 fillér
Egyes szám ára 12 fillér.

Megjelenik minden nap, a kedd- és pénteknapok kivételével.
Székhely: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vételére adására vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.
Előfizetők és hirdetősek a kiadás hívatatásba tartoznak.

XIII. évfolyam 210. szám. Nagyvárad Péntek, 1917. szeptember 14.

A Wekerle kormány a főrendiházban.

Főrendek a kormány programjáról. Vita a képviselőházban.

A főrendiház ülését délelőtt 11 órakor nyitotta meg Günther Antal. Felemlíti az Iacso mellett Barcoló csapatok hősiességét, megemlékezik a bolgár hiányzó elhunytairól.

Ezután Wekerle Sándor miniszterelnök mondja el ugyanazt a beszédet, melylyel a képviselőházban is bemutatkozott.

Wekerle beszéde után Csernoch János hercegprímás szólalt fel elsőnek. Tudomásul veszi a kormány programját. Ennek idejében, ha a kormány a választójogi törvény javaslatot beterjeszt a kellő objektivitással fogják azt elbírálni. Reméli, hogy a katolikus autonómiát sikertelni fog megvalósítani. Beszél a háború és béke kérdéséről, arról a pápa jegyzékéről, amelyért Magyarország hálaival és köszönettel tartozik.

Gróf Zsigray Aurél bízik Wekerle kölcsönképességében és nagy tapasztalataiban, örömmel látja a miniszterelnöki székben.

Várady Árpád megelégedéssel látja a miniszterelnök durva és gazdag programját, a szociális reformok sürgős megvalósítását kívánja.

Ezután gróf Zselénszky Róbert nagy érdeklődéssel hallotta az előzőt. Nagyon fájlatja, hogy akad ma Magyarországon politikus, aki az általános tökéletes választójog alapján áll, mert az Magyarország végét jelent. Nincs bírálatmal a kormány iránt és nem támogatja.

Wekerle miniszterelnök a felszólalásokra kijelenti, hogy a reformok megvalósítása miatt Magyarországon baj sohasem támadt, mindig az volt a visszedelem, ha meg-

akadályozták. A demokratikus programmal szembenesgyni frivólitás lenne, a kormány el van határozva azoknak megvalósítására.

A miniszterelnök tisztelettel fogadott beszéde után az ülés délután egy órakor véget ért.

A képviselőházban.

A képviselőház ülését délután fél 4 órakor nyitotta meg Szász Károly elnök. Szókatona elnöki jelentései közben megemlékezik arról, hogy a király Saurmay honvédelmi miniszter a Mária Terézia-rend lovagjává avatta. A képviselőház a bejelentést csatolatlan örömmel fogadta a minden oldalon percekig ünnepelte Saurmay minisztert. Jelentéset után elnök, hogy Plattky György képviselőnek az iparcikknek árának maximalizálásáról sürgős interpellációra adott engedélyt.

Kavarcadás Fényes László beszéde közben.

Az ülés első szónoka: Fényes László. Azzal a kijelentéssel kezd beszédét, hogy a kormány feje olyan mestere a pénzgazdálkodásnak, hogy tőle senki nem várja, a 16ko uraimának megtérését.

Ezután a hadisegélyek felameléséről beszél, megállapítja, hogy Ausztriában a hadisegély jóval magasabb összegben van megszabva, mint nálunk...

Zlinszky István (közbeszó). Mi mindent megtettünk.

Fényes László hajlandó tanukat állítani annak bizonyítására, hogy a független-

ségi párt nem teljesítette kötelességét. Nem összeszorított fogakkal kell ezt a háborút végig küzdenünk, mint azt Tisza kijelentette, mert ha az összeszokottak (erre nem lesz erejük az utolsó erejükkel az öklüket fogják összeszorítani és ide jönnek, hogy szétüszszenek közöttünk...

Eszkre a szavakra nagy zaj, felháborodás támadt.

Polónyi Dezső (közbeszó): Szemtelenség.

Fényes László: Mit mondott az ur?

Polónyi Dezső: Azt mondtam, hogy nem lehet itt így beszélni.

Fényes László: Nem igaz! Fordít, mint mindig.

Madarassy Beck: hogy lehet egy öreg embernek így beszélni?

Fényes László: Ő nem szerénykedni jött ide, s kinek nem tetesik, amit mond, merjen ki. (Nagy zaj, derűltetés). Követelt, hogy emeljék fel a hadisegélyeket legalább úgy mint Ausztriában, anélkül is inkább, mert a felamelés nem ronthatja a valutát.

Wekerle: Ki állította ezt?

Fényes László: Kéri a kormányt, hogy ne hagassza ezt a kérdést, hanem intőzse el sürgősen, azonnal.

Polónyi Dezső reflektál Fényes László beszédjére. Kijelenti, hogy képviselőársainak sokkal könnyebb helyzete volt, mint neki, mert az a Fényes beszéde alatt egyszerűen kimenek, de neki benn kellett maradnia, mert Fényes vele is foglalkozott. Lehetetlenség itt ilyen hargon beszélni, mint Fényes tette, a törvényhozás tekintélyét Fényes megtámadja és ellenünk uszítja a népet. Erről le fogjuk Fényest szoktatni. Konstatálja, hogy amit Fényes állított a függetlenségi pártról, az egyszerűen nem igaz. A párt a hadisegélyek felameléséért minden lehetőt elkövetett, Fényesnek ennyi tudnia kellett.

Majd Tiszával polemizál. Ha Tisza esszert lebilincseltség új választások elé

**Lorber Bernáth modern gépekkel berendezett
ékszer és aranyáru készítő műterme**
f. évi augusztus 1-én Nagy Sándor-u. 2. sz. a. megnyilt.
Egyes szám ára 12 fillér.

vinni a nemzetet, akkor Iissa azt a királyi akarat ellenére mondja. Kérdi: mi az a választási blokk, mert ő azt nem érti.

Gratz pénzügyminiszter Fényes beszédjére kifolyt, hogy a hadisegélyek felszámolásán a kormány már dolgozik, körülből egy hónap alatt a kérdést a kormány megelőlegezésre szándékozik rendezni.

Emlékeztet Urmánczy Nádor a magyar tisztek és magyar katonák megalázó helyzetét vizsgálja, sikket még mindig német parancsok dirigálnak.

Hock János Polónyival polemizál és a választó blokk keletkezését magyarázza.

Wekerle miniszterelnök a felszólalásokra kijelenti, hogy a kormány főcélja a választójog kérdésének megoldása. Ehhez a kormányt igérete és meggyőződése köti. Urmáncsynak válaszolva kéri, hogy ne türelmetlenkedjék, ha az orvoslások késnek is, a kormány feladatának tartja a magyar vívmányok megismerését és kibővítését.

Polónyi és Vázsonyi személyes kérdésben szólalnak fel.

Apponyi Albert gróf felel Pop Csicsónak. Kijelenti, hogy a szerb egyház főpapjaival ismeretes randevu végrehajtásáról még folynak a tárgyalások.

Pop Csicsó személyes kérdésben szólal fel, Plathy György visszavonja interpellációját.

Emlékeztet az elnök az ülést este egynegyed 9 órakor bezárja azsal, hogy a legközelebbi ülés idejéről értesítést fog adni.

Nyugaton csekély harci tevékenység.

Berlin, szeptember 13. A nagyfőhadiszámlás jelentik:

Nyugati harctér.

Rosz látszó viszonyok mellett a harci tevékenység az arcvonalakon a tücsés átmeneti fokozódását az előtérli átközéseket számíttva, általában csekély maradt.

Voss hadsereg légi harcban 47-ik ellenfelét lötte le.

Rigától délre támadnak az oroszok

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonala. A riga-wendeni utól délre lovassági őrségek Morisbergen és Neukaipenen át érvényesülő nagyobb orosz támadás elől kitértek. Baranovicitől északra, Tarnopoltól keletre és a Zbruc mentén élénk savaró tüzelés és felderítő csapatmozgások.

A Dnyeszter és a Fekete-tenger között nem volt nagyobb harci tevékenység.

Macedóniai front.

Az Ochrida tóól délayágra csak gyenge ellenséges csapatok jutottak a hegységbe.

Ludendorff, első főhadiszámlásvezető.

* Most az ideje a szörmék festésének, cipkefégyönyök tisztításának, miata utáni festés, férfi- és női ruhák tisztítása, gyászszertben ruhák elsőrendű kivételben faszétnak Haltenberger Vilmos kelmefestő a vegytisztító gyárában Nagyvárdon.

Amerika Oroszországban.

Kerenszky generalisszimus.

Budapest, szeptember 13. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A pétervári távirati iroda jelentik: Nekrasov miniszterelnök helyettes kijelentette, hogy Oroszországban a politikai helyzet igen kelvező. Valamennyi front parancsnoka Denikin tábornok kivételével hű maradt a kormányhoz. Pskov várososa a kormányhoz hű csapatok készen van. Megecsillik, hogy a kormány ellen irányuló mozgalomban jelentős szerepet vállalt a vezérkar főnöke, Lukovszky tábornok is. Mejjállapítják, hogy az egész ország az ideiglenes kormány pártján áll.

Budapest, szeptember 13. (Saját tudósítónktól.) Házából jelentik: Denikin tábornokot letartóztatják. Letartóztatás után azonban a honvédelem érdekében a főhadiesálláson hagyták, de erős őrszet alatt.

Budapest, szeptember 13. (Saját tudósítónktól.) Genuából jelentik: Kornilov a kormányhoz intézett ultimátumában követelte, hogy a katonai diktatúrát adják át neki, osztassák fel a munkástanácsot és állítsák vissza a hadseregben a halálbüntetést.

Budapest, szeptember 13. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A pétervári távirati iroda hivatalos közlése szerint Kerenszkit generalisszimussá, Alexejev tábornokot pedig vezérkari főnökké nevezték ki.

Károly király és Vilmos császár kézirata a lengyel királyság szabályozásáról.

Budapest, szeptember 13. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Károly királynak és Vilmos császárnak a lublini és varsói kormányzóságokhoz intézett kézirata, mely a lengyel királyság szabályozásáról szól, e hó 15-én kerül nyilvánosságra.

A San Gabriele nehéz tüzérségi tűz alatt. Hóviharok Tirolban és Karinthiában.

Keleti harctér. Budapest szeptember 13. (Hivatalos.) Bukovinában és a Borucz mentén élénk ellenséges tüzérségi és járőrtevékenység.

Olasz harctér. Budapest, szeptember 13. (Hivatalos.) A Monte San Gabrielen és Görztől keletre fekvő állásaink ellen intézett nehéz tüzérségi tűz tovább tart. A Monte San Gabriele északnyugati lejtőjénél fekvő árkaink megtisztításánál tegnap reggel óta elkezdődött harcokban 23 tisztet és 535 főnyi legénységet fogtunk el és 12 géppuskát zsákmányoltunk. Podlesce ellen előrenyomult ellenséges járőröket visszavertünk. Tirolban és Karinthiában heves zivatarok és hóviharok akadályozták a harci tevékenységet.

Délkeleti harctér. Budapest, szeptember 13. (Hivatalos.) Nem volt fontos esemény. A vezérkar főnöke.

Pétervár kiürítése folyik.

Budapest, szeptember 13. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Vossische Zeitungnak jelentik Stockholmból: Egy pénteken kelt pétervári távirat szerint, bár a fővárost nem fenyegeti közvetlen veszedelem, mégis megkezdődött Pétervár kiürítése. Az állami levéltárt, valamint a szenátus levéltárát már szerdán becsomagolták, hogy Moszkvába vigyék. A pétervári állami bank kincseit vasárnap külön vonattal Nisni-Novgorodba szállították. A pétervári privát bankok igazgatói tanácskozást tartottak és megbeszéltek a vidékre való költözködés előkészületeit. A tüzérségi szertárt már csütörtökön Tulába vitték. A pétervári híres könyvtár csütörtök óta zárva van. A katonaság ládába csomagolja a könyveket, hogy elszállítsa.

Painlevé vállalja a kormányalakítást.

Budapest, szeptember 13. (Saját tudósítónktól.) Genuából jelentik: Painlevé kijelentette a köztársaság elnökének, hogy a kormányalakításra adott megbízást elvállalja.

A mozi a törvényhatóságban.

Városi közgyűlés.

Negyvadrát városi törvényhatósági bizottság tegnap közgyűlésének nagyobb részét a mozi szabályrendelet és a jelenlegi mozi tulajdonosokkal megállapított szerződés foglalta le.

A közgyűlés vége felé, hogy a szabályrendelet általánosságban elfogadták, de a szerződést a szabályrendelet jóváhagyása utáni időre hagyták.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

A közgyűlésen Rimler Károly polgármester elnökelt.

A megnyitás után felolvasták a polgármesteri jelentésnek a bejelentésekről szóló részét.

A délelőtti hivatalos órák ellen.

A polgármesteri jelentéssel kapcsolatban a hivatalos órákra vonatkozólag keletkezett vita.

Balogh Döme helyteleníti a városvezetés az egyfolytásban levő délelőtti hivatalos órák bevezetését a közönség érdekében tiltakozik az ellen.

Dr. Medvigy Gábor helyesli a délelőtti hivatalos órákat, különösen most a háborúban, mert fűtést és világítást takarítanak meg vele. Azt azonban elismeri, hogy a törvényhatóságnak joga van a hivatalos órákat megváltoztatni.

Dr. Friedländer Sámuel azt kívánja, hogy a városi tisztviselők legalább napi 8 órát dolgozzanak. A fizetéseket igyekeznek javítani, hogy megelégeljenek és ezért a közönség elvárhatja a teljes munkaidő és munkacél kihasználását. Az 5 órai napi munkaidőt szerzővel látja a közönség. A szén és világításról elérhető megtakarítás csekély. Új megfontolást ajánl a tanácsnak.

Rimler Károly javasolja, hogy a szabályrendelet a tanács jogkörébe utalja a hivatalos órák megállapítását. Változtatásuk meg a szabályrendelettel. O a tanácsban ellene volt az egyfolytásban való hivatalos óráknak, de a tisztviselők érdekében fogadták el azt. Új től tárgyalás alá veszik a kérdést.

Bizalommal üdvözlék Wekerlét.

A városi tanács szavalat mutatta be Wekerle Sándor miniszterelnök kineveztetéséről szóló levelét, hogy a törvényhatóság bizalommal üdvözlöje.

Dr. Medvigy Gábor a munkapárt nevében szólalt fel a bizalom elősegítése ellen. Tanulmányokat von le, az utóbb történetekből. A múlt alkalommal a bizalomról biztosított egyenlő nagy feladatok elől kitért. A választójog a tanulmányozás helyes útjára jutott; a magas léghőmérséklet a nemzet érdekében megnyugtató alapszámra helyeztetett. Pártja a háború alatt politikai vitát nem akar provokálni, ezért most sem tesz indítványt a tartózkodásnak a szavazástól.

Schwarz Izidor előtte szólónak a választójogra tett megjegyzése kétséget a felvételre. A választójogot Wekerle sem igyekszik elodáztatni, ezért annál is inkább elfogadja a tanács javaslatát.

Dr. Friedländer Sámuel tagadja, hogy gróf Esterházy kitért volna a nagy terhes elől; tüdőbeteg és ezért Davosba ment. Wekerle miniszterelnökét annak idején a nagy katonai nevezések. A kormány kijelentette, hogy teljesen az elődje által elfogadott alapon áll. A bizalom tehetése már politikailag Esterházy után Wekerle is kijelentette, hogy megoldja a választójog kérdését, a nemzet érdekében biztosítása mellett. Ez azt jelenti,

hogy a nemzetiségeket nem provokálja. A tanács javaslatát helyesli.

A tanács javaslatát fogadták el.

Gróf Hadik Jánost az Orsz. Közelélmészei Hivatal vezetésének átvétele alkalmából hasznos lelkesedéssel támogatják.

A paragraf megőrzésére tárgyában új től felír a város a miniszterhez.

Pozsony város felírásának a szénellátás ügyében hasonló felirattal való támogatását javasolta a tanács.

Perczel Adolf, Weiszlovits Gyula és Rimler Károly felszólalása után a tanács javaslatát elfogadták.

Liptóvármegyének az ország területi integrációja ellen egyes polihuruk által intézett orvitradás ügyében a kormányhoz intézett felirattal pertolja a közgyűlés.

Hamis reklamációk.

A tanács szén javaslatánál, hogy a köztisztviselők bércsátály 800,000 koronás folyóssáma kölcsönét egy évre hosszabbítsák meg.

Weiszlovits Gyula kéri, hogy a tanács a városi tisztviselők felállítását tegye megfontolás tárgyává.

Balogh Döme az élelmiszerköltségek kiállítását kifogásolja. Majd egy esetet hoz fel, hogy az élelmiszer üzletekben gerombálások. A polgármesterhez szemben nem szabad állítólag passzere menni.

Rimler Károly teljesen valótlannak jelenti ki azon állítást, hogy szén rendeletet adott ki, miszerint nem fogad szombaton.

Lukács József válaszában kimutatja, hogy az élelmiszeri pótlásokért beadott reklamációk milyen alaptalank voltak jórésben. 2400 reklamáció adtak be; ezek közül Olaszokan 50 százalékos, Ujvárcson 70 százalékos, Csillagvárcson 90 százalékos volt az ok nélküli reklamáció. Mind bevizsgálják a helyszínen. Például 4 tegu család reklámolt 8 személyre jegyet. Mikor kitért, hogy csak négyen vannak, azt mondta, hogy két fia a hirtelen van a műsor kérésétek, hogy még hol a kettő? Két kutyám van, felelte az illető. Mások azért reklámoltak több jegyet, mert a szombati is többet kaptak. Ilyen jogorvoslati panaszokat jelentettek be az ezeket kell majd az adókat leszállítani a becsületes gondolkodásukról is. Ezenkívül május óta 900 család költözött le Nagyváradra. Ezekre sem kap a város haszt, de elvárni mégis csak kell őket. Mikor az ügyosztály ilyen rendelkezési feladatokkal küzd, igazságszerű kritikát kér. A gerombosság ügyében vizsgálatot tart.

A tanács javaslatát elfogadták.

A Szirmai alap javára 2000 K. hozzájárulást szavaztak meg.

A mozi szabályrendelet.

Ezután előterjesztette a tanács a mozira vonatkozó szabályrendeletet és a jelenlegi mozi tulajdonosokkal kötendő szerződést.

Weiszlovits Gyula ellensé a monopoliomot, legyen több mozi s emeljék a jegyadót, akkor bejön azaz összeg, amit a monopoliomért fizetnének a jelenlegi mozi tulajdonosok. Másutt 30-40 fillér a mozikban a belépőt, míg itt 1-150 koronás. Több mozi is megél Nagyváradon. Nyerjenek a tulajdonosok, de neknek a moziknak jussanak a városnak. Nem fogadják el a szerződést. Felvetik, hogy nekik már van mozi építésére engedélyük; mi lesz, ha most a monopoliomot kiadják a jelenlegi tulajdonosoknak. Napirendre tért indítványoz.

Dr. Medvigy Gábor szerit évtizedek óta nem volt oly fontos kérdés a közgyűlés előtt, mint ez. A szabályrendelet a város részére ad monopoliot, a szerződés pedig a tulajdonosok monopoliomát tárgyalja. Ha a város monopoliommal ráteheti a kezét a mozikra, azt elszalasztani nem szabad. Ha Pter meggyerje a monopoliomot, mi is meggyerjük. A mostani mozikkal szemben némi méltányossággal kell lenni. Lukács József érdeme, hogy csak 3 hónapra 3 hónapra adják meg a mozikra az engedélyt. Tebát az meg is vonható. De a háziszádk moziépítési joga örökös. Tisztázni kell a már kiadott építési ügyet. — Attér a szerződésre. A meztisztviselők monopoliom nem illet. A szerződés 10 évre szól. A jelenlegi mozik nem felelnek meg az igényeknek. Nem kötheti le a város magát 10 évre. A háború után nagy fejlődés jön s ha a népesség nem is fejlődik, fejlődik a kultúra. De ha 10 évre kötnek is meg a szerződést, a város szabad rendelkezési jogát hagyják meg. A legrosszabb esetben is csak öt évre adják meg a monopoliomot. Az sem szerencsés, hogy a város ne emelhesse a moziadót, de a mozik emelhessek a helyadót.

Dr. Perczel Adolf személyes kérdésben szól.

Dr. Thury László ismerteti a mozik keltekesését Nagyváradon. Temesvárott megváltoztatta a város a mozikat, de a városnak nincs monopoliomra joga s a város nincs megvédeve a konkurenciától. Ha nem fogadjuk el a szerződést, minden nap kétszáz forinttal a jövedelemtől élnek a város. Joga a városnak csak lesz. Egyesrűben a tulajdonostól a jogot elvanni nem lehet. Sankt nyomorba nem dönthet a város. Ellenértéket kell adni a fizetésért a tulajdonosnak. Védi a szerződést.

Dr. Medvigy Gábor tagadja, hogy a tulajdonosoknak szerzett joguk lenne. A városi tisztviselők tudják, hogy robot dolgoztak ebben a kérdésben, de tovább kell a város érdekében folytatni az irányban a munkát. A miniszter elé kell menni s meg kell magyarázni, hogy itt nem a város akar uszorás ködni, de a tulajdonosok követelnek a várostól őket meg nem illető jogokat. A tulajdonosoknak csak 3 hónapra van joguk. Látja, hogy itt csak egyen áll a város: a tulajdonosok s a tanács kétségbe van esve. A szabályrendeletet fogadják el, de a szerződéssel is foglalkozzunk s azt korlátozásokkal fogadják el. Tárjuk fel a miniszter előtt, hogy csak 3 hónapra szól a mozik engedélye s mivel már a mozik létesítések tudták a tulajdonosok, hogy a város tervezte a monopoliom megszerzését, kártalanításról nem lehet szó. Adják elő a miniszternek, hogy méltányosságból 5 évi monopoliomot felajánljon a város, de azt a tulajdonosok visszatartották. Ha ezek az érvek nem elégednek a miniszternél, van a városnak még más joga is, hogy a parlament elé vigyük a dolgot. A város jussát nem enged. Köszönjük meg a mozi tulajdonosok, hogy a város tulmegy a méltányosságból, de pisztolyt nem enged a város melléne szegessni. A szabályrendeletet fogadják el, a szerződés első pontját pedig akként módosítsák, hogy a jelenlegi tulajdonosok monopolioma 10 év helyett 5 év legyen.

Baróthy Pál nem tartja időszertnek a szabályrendeletet és szerződés összekötését. Előbb a jogot kell a városnak biztosítani. A további dolog lesz, hogy ezt a jogot miként akarja értékesíteni. Indítványozza, hogy a szabályrendelet érdemben tárgyalják le s a szerződést hagyják függőben a szabályrendelet jóváhagyásáig.

Dr. Friedländer Samu a tanács javaslata mellett érvelt.

Lebovics Rudolf pedig a monopoliom ellen szólott.

Weiszlovits Gyula 10 napra sem adná meg a monopoliomot.

A vita befejeztéven, szavaztak.

Biharvármegye virilisei.

Biharvármegye alispánja a következő birdekeményt teszi közzé:

A Biharvármegye legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagjainak az 1918. évi érvényes névjegyzékét az igazoló választmány összeállította; miért is felhívom a törvényhatóság területén adót fizetőket, hogy a névjegyzék ellen esetleg benyújtandó felhívásokat 1917. évi szeptember hó 30-áig Biharvármegye állandó bíráló választmányához elcsúszva hozzám adják be.

A névjegyzék a vármegye székházának I. sz. emeleti alispáni hivatal 4. ik számú szobájában van közszemlélésre kitéve.

Nagyvárad, 1917. szeptember 13. án.

Fráter Barnabás,
alispán.

Biharvármegye legtöbb adót fizető polgárai a következők:

Gróf Széchenyi Miklós püspök Nagyvárad	150934 06
Wolf Netter bányatulajd. Barátka	68850 —
Dr. Stern Odón kereskedő Barátka	48149 43
Dr. Gorova László birt. Budapest	26351 08
Gróf Almásy Dénes birt. Sarkad	26045 75
Grósz Béla nagyrépost Nagyvárad	24135 05
Gróf Ferecz képrépost Debrecen	20592 87
Gróf Stubenberg József birtokos Székelyhíd	18516 52
Dr. Radu Demeter g. kath. püspök Nagyvárad	14495 76
Schwartz Jakab birt. Mezőterény	13525 70
Fraknói Vilmos c. püsp. Nagyvárad	12955 17
Schwarcz Lajos birtokos Csóffa	12432 69
Br. Lipthay Fülöp birt. Tamásfalva	11875 06
Weinstein Márk keresk. Balassagyarmat	8910 74
Tóth István birtokos Budapest	8617 20
Gróf Zichy Ágost birtokos Pocsaj	8512 19
Fancsali Schwartz Ferenc birtokos Nagyvárad	8440 91
Dr. Lányi József c. püsp. N. várad	8215 77
Karácsonyi János c. püsp. N. várad	8215 77
Bundala Mihály kanonok Nagyvárad	8215 77
Speth Gyula kanonok Nagyvárad	8215 77
Lopuzay Gyula kanonok Nagyvárad	8215 77
Kollányi Ferenc kanonok Nagyvárad	8215 77
Vucskics Gyula kanonok Nagyvárad	8215 77
Salmay L. Árpád kanonok N. Várad	8215 77
Dr. Székely István kanonok N.-Várad	8215 77
Breuer Lőrinc kanonok Nagyvárad	8215 77
Gresinczy Antal kanonok N. várad	8215 77
Csapponyi Ignác kanonok Nagyvárad	8215 77
Bjelik Imre tábori püspök Bics	8215 77
*Inese Lipót birtokos Nagyvárad	7999 54
Sterathal Arthur birtokos Madarász	7843 —
Tóth Mihály birtokos Szalárd	7656 35
Kohn Jenő keresk. Biharkezes	7069 41
Dr. Tóth László birt. Biharkezes	7020 35
Kemény Seidor keresk. Nagyszalonta	6907 14
Grósz Zsigmond birtokos Szeres	6863 12
Des. Eberlilles Glibert birt. N. várad	6079 75
Schwarcz Ignác birtokos Gyapoly	6005 28
Salávy Tibor birtokos Okány	5631 60
Gróf Betálen Aladár birtokos Élesd	5623 92
Blayer Lajos birtokos Nagyvárad	5286 39
Des. Eberlilles K. Sándor N. várad	4788 18
Reigl Erő fűrdőbirt. Felixfűrdő	4670 35
Schwarcz Márton birt. Csókmező	4498 00
Jurcakay Vid birtokos Mezőtelegd	4339 91
Gróf Tizza Kálmán birtokos Csögöd	4204 44
Bölcöny József birtokos Biharugra	4080 35
*Dr. Fráter Imre főorvos Nagyvárad	4047 50
Dr. Stern Károly birtokos Biharorda	3958 75
Lichtscheln Mária birt. Derecske	3910 44
Gróf Zichy Rafael birt. Aladugos	3899 23
Grósz Andor birtokos Szeres	3823 30
Gróf Pongrács István birt. Nagy-kégya	3311 52
Wieser Márton fakereskedő Arad	3240 —
Gróf Zichy Odón birt. Körösgyén	3203 41
Merkovits Antal birtokos Isánd	3201 53
Sauntyogh László birtokos Nagyvárad	3060 30

Gróf Zichy Tivadar birt. Nagyléta	2988 43
D. Mikolay Pál birt. B. rendőrszálló	2929 98
Schwarcz József birtokos Okány	2929 93
Kalós Jakab kereskedő Margitta	2919 41
Naušid Lipót birtokos Páptanyai	2918 65
Kövrer Márton birtokos Erdőgyarok	2383 91
Gróf Károlyi Inna birtokos Bityok	3864 15
Litsauffy I. tván birtokos Köröstarján	2808 44
Schwarcz Erő birtokos Nagyszalonta	2771 30
Wartheimstein Alfréd birtokos Nagyvárad	2694 78
Balicay Tibor birtokos Ánt	2672 23
Lakatos Antal birtokos Nagyvárad	2575 11
Schwarcz Arthur birtokos Komádi	2537 18
*Dr. Csordás János ügyvéd Balassagyarmat	2481 98
Balogh Mihály birtokos Nagyszalonta	2474 90
Korja Andor birtokos M. Cséke	2460 04
Mihler György birtokos Sier	2459 15
Pick Sámuel cutorgyár. Sarkad	2434 87
Lévay Mór birt. B. Sz. Márton	2419 63
Gróf Komlós Károly birtokos Bp. sz.	2418 31
*Marsa János birtokos Nagyvárad	2338 32
Bárány Ámin birtokos P. sz.	3389 20
Z. Harsányi István birtokos Cséke	2332 93
Gyémánt Mihály birtokos Talya	2355 32
Lakatos Albert birt. G. sz.	2253 60
*Dr. Miskolcay Ferenc ügy. főispán Nyüreg	2247 46
Waisa Márton malomigazgató Nagyszalonta	2200 —
Mártonffy Béla birtokos K. Szék	2196 40
Elek Gusztáv birtokos Mezőtelegd	2183 10
Bernáth Zsigmond birtokos Kőgyán	2181 90
Grandier Andor fakeresk. Bp. sz.	2169 80
Schwarcz Gyula birt. Köröstarján	2157 83
Báró Vay László birt. Z. áka	2154 36
Drávcsy Gyula birt. Gálospatri	2142 10
Waisa Jakab keresk. B. dísztag	2110 82
Lévay Erő birt. Váris	2091 54
Göhringer Jenő birt. M.-patard	2055 40
Komlós Alajos fűrdőbirt. P. fűrdő	2004 28
Ráduj Lőrinc birt. Értarosa	1975 39
Platny Miklós birt. Nagyvárad	1973 19
Speaner Sándor birt. Talya	1958 94

(Folytatjuk.)

A Frontszínház a Vigadóban.

Az az általános érdeklődés, amellyel a négyes honvédek frontszínházának nagyváradi szereplése találatos, arra késztette a fényes sikerű Honvédnapok rendezőségét, hogy még egy kis szabadságot eszközölt ki a frontszínház derék művészeinek. Így azóta mindazok azok, akik eddig nem láthatták a négyes honvédeknek ezt az értékcsillagos művészi vállalkozását, a kalmuk nyílik asszal megismerkedni; akik már látták, azok ugyis okvellenüt megfogják nézni még egyszer.

Az előadás után a frontszínház tagjai visszatérnek ismét a frontra, a nagy tragédia, a háború közepébe; ki tudja, hányat látnak viszont közöttük?

A frontszínház tagjai szombaton este 8 órakor lépnek föl a Vigadóban; műsoruk nemcsak a Honvédnap alkalmával bemutatott számokból áll, hanem kiegészül újabb programpontokkal is.

Előadásuknak különös varázst ad az, hogy a műsor számai ott születtek a harcok forró levegőjében. Az előadásra megérkezett a 4-es honvédek kitűző cigányzenekara, melyet Kratochwil szerződés erre az alkalomra hazatűdött.

Az előadás tisztá jövedelmét a négyes honvédek özvegy- és árvaalapja javára fordítják a épp ezért felülfizetéseket köszönettel fogadják.

* Egy fiatal ember, kellő irodalmi gyakorlattal, alkalmasságot keres. Cím: Bay Kálmán, Tamás utca 9.

A tejellátás biztosítása.

A közlekedő től egyik legnyilvánosabb közlekedési feladata a tejellátás zavartalanul történő biztosítása. Mielőtt a tejszoklás az állami szerek közé tartozna, amelyet ösztönzők, gyermek és beteg táplálásánál mással pótolni nem lehet, minden lehető eszközt meg akar ragadni a hatóság, hogy legelőbb is az eset céljaira szükséges tejszükségletet biztosítsa. Először a tehénállomány jelenlegi kereténél fennmaradását a hatóság megköveteli akarja. Azon tehénállományt tehát, melyek tejszükségletüket fokozni akarják, korpamennyiségükkel szemben a hatóság részleteit.

Az országos közlekedés elnökségnek 76000—1917. es. rendelet alapján a tehénállományt a következőkben tessék közhírre:

I. Tehénállomány a braktakarmányának biztosítása.

Az 1917. évi búza, rozs, árpa stb. termelésből gazdasági szükséglet célján feloldható, illetve vásárolható termények mennyiségének meghatározása tárgyában kiadott 67700—1917. es. földművelésügyi miniszeri rendelet 1. fejezetének 2. pontja értelmében mindazon tehénállomány részére, melyek tejszükségletüket az országos közlekedés elnökségével a hatóság által megengedett feltételek betartásának kötelezettsége mellett kőfosztásra kötik, az országos közlekedés elnökség által a hatóságoktól 7 méterméssé a braktakarmány feloldása, illetve vásárlása engedélyezhető.

Az ezen rendeletben nyert felhatalmazás alapján az a braktakarmány feloldásának, illetve vásárlásának feltételeként kiköti az országos közlekedés elnökség, az illetékes községi előjáróság (polgármester úján) igazolja:

- a) a gazdaság tehénállomány létszámát a számbevétel napján,
- b) a termelt tej összes mennyiségét a napenkénti állagban,
- c) a kőfosztásra kötött napenkénti tejmennyiséget továbbá, hogy
- d) a kőfosztásra kötött tej ki részére és meddig van szerződésileg biztosítva,
- e) mennyi a tehénállomány részére biztosított összes a braktakarmány közlekedés a gazdaságban,
- f) mennyi a tényleges a braktakarmány szükséglet, a mennyi a hiány a tehénállomány 7 méterméssé alapulvételével,
- g) a gazdaság részére mennyi korpa fog rendelkezésre állni összesen, ebből mennyi a vásárlásból várható mennyiség és mennyi a 3026—1917. M. E. sz. rendelet alapján a Hódtermény r. r. részére beszállított gabona 5 százaléknak megfelelő és igényelhető korpamennyiség.

Az előbbi ponton felszólaló hatóság igazolással ellátott kérvények folyó évi szept. 18-ig a közlekedés elnökséghez benyújtandók be. Azok is ideértendők kérvényeket benyújtó, a kik gazdaságukban termelt tej Nagyváradon kerül kőfosztásra.

II. Tehénállomány korpamennyiségének biztosítása.

Mindazok a gazdák, valamint tejszükséglet szövetkezések és vajgyűjtő állomások részére, amelyek a termelt tejt felisszása kőfosztásra hozzák forgalomba a a célból valamely városal, községgel, illetve az ezek ellátására hivatott magán egyénekek, továbbá közintézménnyel, tisztviselői beszerzési csoporttal, munkással ellátó nagyobb ipartelepvel, vagy tagjai tejszükségletéről gondoskodó fogyasztási szövetkezettel legelőbb 1918. évi június hó 1-ig érvényes szerződést kötöttek, illetve ezután kötnek, a 3086—1917. M. E. sz. rendelet 4 § a alapján a szerződésileg kötött tejszükséglet-

vel aránylagos mennyiségű korpa fog ki-
töltetni a rendelkezésükre bocsátani.

A korpa kiadására vonatkozó kérvé-
nyek az I. pontban felsorolt feltételek iga-
zolással látnak el és a teljesítési szer-
ződés eredeti, vagy hiteltel másolatu példá-
nyával a közlélmények ügyosztályhoz ter-
jesztendők be, szeptember 18 ig.

Nagyvárad, 1917. szeptember 16 13 óra.

Lukács Ödön s. k.,
polgármesterhelyettes.

Betörő járt Böhm kuriai bírónál.

Tegnapelőtt, szerdén éjjel kellemeilen
vendége volt Böhm Jenő kuriai bírónak. Éj-
szaka fél 12 óra tájban arra (bédít, hogy
leánya ijedten szalad be a szobájába.

— Jaj, papám, betörők járnak!

A kuriai bíró kiugrott fénytől, gyorsan
felöltözt, s a szomszédságába szalad,
ahonnan revolvert vett elő, aztán az utcai
szobába, a hálószobába ment, ahol leánya
aludt. Mindjárt első pillanában látta ő is,
hogy betörő járt a lakásában, mert az ott
levő mozdószekrény fiókjának tartalma a
földre esőre hevert. Onnan a dolgozó szo-
bájába szaladt, ott az íróasztal közepén
fiókjában elhelyezett iratok voltak ki-
szórva.

Ezután, abban a házamban, hogy a be-
törő már távozott, leánya megnyugtatóan
végzett a kapualá nyíló előcsarnok ajtaját a
kulccsal megegyezően bezárta. A rendőrséget
pedig telefonon értesítette, s nyomozók ki-
tűzését kérte.

Míg a rendőrség emberei megérkeztek,
az előcsarnok ajtaját biztonság okáért újra
megnézte, hogy be van-e csukva, s ekkor
meglepetéssel tapasztalta, hogy az ajtóból
híányzik a kulcs, amely néhány pillanattal
előtt még benne volt.

A betörő tehát csak akkor hagyta el a
lakást, mikor Böhm kuriai bíró egy távolabb
eső szobában a telefonozással volt elfoglalva.
Addig tehát valamelyik sarokban meghúzód-
zott, s mikor látta, hogy szabad az út, az
előcsarnok ajtaját a benne levő kulccsal ki-
nyitotta, s hogy esetleg az üldözést meg-
gátolja, kivülről bezárta az ajtót, aztán a
szomszédos kőhöz tartozó kőfalon keresztül
elmenekült.

A rendőrségtől Vass Albert detektív
jelent meg a helyszínen egy rendőr kísé-
retében, aki mindenképp megállapította,
hogy a betörő az előcsarnok ablakán ke-
reztől, amely egy világító udvarra nyílik,
hatolt be a lakásba. Több helyen próbál-
kozott értékeket összeszedni, a kuriai bíró
dolgozó szobájában az íróasztal fiókjait nyi-
togatta ki, de azokban nem talált semmi
értéket, pénzt, csak írományokat, amelye-
ket szétverte. Pedig az íróasztalban volt
pénz, 1020 korona volt az egyik fiókban,
csak hogy azt egy bele nem illő kulccsal
próbálta kinyitni és mikor nem sikerült,
felhagyta az operációt s az utcai háló-
szobába ment, ahol a mozdószekrény fiók-
jának tartalmát szórta ki. Itt egy pénz-
tárcát talált amelyben 110 koronányi papír-
pénz volt, ezt magához vette. Másik nem is
tudott ellepni, mivel a szára a kuriai bírónak
ott alvó leánya felébredt, aki aztán se-
gítségért kiáltott.

A detektív, a rendőr és Böhm Jenő
társaságában felkutatta az udvart és a
szomszédos kerítet. Az utóbbi helyen a fű-
ben egy csemegés evőésszletet találtak meg,
amelyet a menekülő betörő eldobott, s ba-
törőnek azonban már nyoma veszett, bár
a detektív egészen hajnalig kutatta a kör-
nyéken.

A nyomozás folyik.

A bárándi holdvilágos éjszakában.

Cigányfurfangból bűnper.

Színhely: Báránd, idő: a világháboru
negyedik esztendeje, Csördes falusi éj-
szaka.

Megérkezik. Hopp, itt megálljunk, mert
a családi származás kissé bonyolult. Balogh
János fia? Nem, mert ő hitetlenül, azaz
bagóhtan él együtt Mskula Marival. Irjuk
hát: Megérkezik Makula József kényzer-
munkára állt ifju, akit egy minőségben ha-
dimunkára vittek el s most a frontról jött.

— Ippen kezdődött a csata, mondja
Józsi s neki esik a Mózes-fejű Balogh Já-
nosnak, ahinek kez hajjal koronázott feje
s remekül gondozott szakállja nagyon impo-
náló a rajkóknak, mert meghívja a kocsmába
Mskula Marival együtt. A bárándi kocsa-
mában aztán csak öröme, hogy épkézláb
hazakerült a Józsi, irgalmatlanul loszopták
magukat.

Igy elkészülve, demolgtva mentek. vé-
gig a bárándi utcán, Józsi érces hangon
vitte a primet, míg apja a szekundot fujta
s a köldög anyja belerikkantott:

Az én csemegám gyesznyóbúr,
Tegnap hoztam Bürgözdrül.

Azikor egyszerre feltűnt a holdvilágos
éjszakában egy torztoroz alak. Varga
László cigányifju volt az éjjeli látogató.

— Hát mi s, te honnan jössz? kérdeste
kiváncsan Józsitól.

— A harctérről, egyenesen, felelte az
hetykén.

— Na, nem érdemes azal heneogni,
mondta Varga, látod, nekem nincs engedé-
lyem, te is jöhettél volna így: szöktem.

A cigányfamília felhorkent s egyszerre
kiáltották:

— Szökevény, szégyeld magád!

S meg akarták verni, de Varga hamar
keréket oldott s elszaladt a jegyzői lakás
felé, míg a Balogh Makula hármes vidáman
a másik irányban danolva igyekedett haza
felé:

Nincsen párja a faluban
A cigány legénynek...

Varga furfangos volt s felkötötte Her-
czegh Jenő segédjegyzőt, hogy Makula
Józsi megerőltet s frontról s meggy haza
felé. Herczegh megemlé véve két községi
jegyzőgyakornokot a cigányok után eredtek
s utolérve őket, felszóltatták:

— Hol a katonai engedély?

— Itt van, mondta Mskula Józsi s át-
adta az engedélyt.

— No, mondta Herczegh Jenő, akkor
megtartom s bevonnlatlak, mert randalirozol.

— Ajjajaj, ordítottak a cigányok s egy-

szerre nyultak a drága ötmány után. Her-
czegh megasson a levegőbe tartotta a ka-
tonai kulpaszát, a cigányok nyilkáltak a
keze után, azóval: elbasították a kabátja
ujját.

Hatóság elleni erőszak büntette miatt
kerültek a vádlottak padjára cigányok, s akik
tagadtak mindent. Ők békésen mentek haza-
felé, s segédjegyző eléjük állt s elvette a
föltett katonai igazolványt. A pártizároha kül-
sejű Balogh János így védekezett:

— Én erőszakos nem voltam soha,
tiszteltem a törvényt.

Herczegh Jenő úgy adja elő a törté-
netet, hogy ő nála mindig jelentkezték a
katonák, akik a harcéről jöttek, s nyil-
vántartás alkálól. Makula Józsefnek az iga-
zolványt erőszakkal vették el tőle.

A törvényszék egyenahány körülményt
nem látott tisztázottnak s a tárgyalást el-
napoltta. Jegyző volt: ifjabb Nizsalovszky
Endre dr. Védő Márkus Valér dr.

HIREK

* **A béli plebánia betöltése.**
Gróf Széchenyi Miklós megyéspüspök a
béli plebánia javadalmat, mely Dóczy Já-
nos tb. kanonok, plebános elbálosztásával
fennmaradt meg, Hamernyik Sándor közor-
tarjánai plebánosnak adományozta. A béli
hitközség és a tekintélyes plebánia java-
dalom így egy minden tekintetben kiváló
buszó lelkipásztor kesébe került, akinek ál-
dásos működése elő bizalommal tekinthet a
hitközség.

* **Móré Pál dr. a törvényszék h.
elnöke.** A nagyvárad kir. ítélőtábla elnöke:
Lábán Lajos dr. a nagyvárad királyi tör-
vényszék helyettes elnökvé Móré Pál dr.
táblabíróval címmel felruházott törvényszéki
bírói rendelte ki.

* **Felelőztetés a tisztviselési ki-
nevezések ellen.** Ember Géza Nagyvá-
rad város főispánja beiktatása alkalmával
tudvalevőleg több gyszerű ügyvédet, városi
tisztviselőt és városi alkalmazottat tisztvisel-
ési városi ügyészt, tisztviselési rendőrka-
pitányt, tb. rendőrfelügyelőt, tb. fogal-
mazottvá, adótitkárt nevezett ki. Ezen-
tisztviselési kinevezéseket dr. Stokker József tör-
vényhatósági bizottsági tag tegnap megfe-
lelőztetésre azon indokot alapján, mert az illé-
tők egyrészenek nincs meg az előírt képe-
sítésük, az állások egyrészen nincs szervezve
s vároznál, továbbá mert tisztviselési állásra
csak tisztviselők nevezhetők ki és s pld. és
kezelői állásokra nem terjedhet ki a tiszta-
viselési kinevezés. A miniszter dönt a felel-
őztetés felett.

* **Lukács Ödön a városok kon-
gresszusán.** A városok kongresszusának
állannó kongresszusa szeptember 24 én déli-
előtt lesz Budapesten. Ez alkalommal tár-
gyalás alá kerül a közellátás és a közéleti
mérés kérdése, továbbá a tisztviselők fizeté-
sének rendezése. A közellátás kérdésében
Lukács Ödön főjegyző, a tisztviselők fizetése
kérdésében Várhidy Lajos az előadó. Bárcay
István polgármester tegnap távirati uton
hívta meg Lukács Ödön főjegyzőt a kon-
gresszusra.

*** Davidovits Sándor olasz fogságban.** Par hét előtt aggasztó hír jött dr Davidovits Sándor főhadnagyról, a népezerű nagyváradi ügyvédéről: azt az értesítést kapták ismerősei, hogy a vités főhadnagy, a ki a háboru kezdésétől fogva a harctéren küzd olyan aszerkesztéssel, hogy még egyszer sem sebesült meg, ellenben egész sor kitüntetéset kapott: a XI. iszonyú csatában elesett. Legutolsó levele nagyon válságos helyzetről értesíti hozzátartozóit: hevesen fűsben állott helytlen fegyveres zúzával, de a maroknyi népfőlkedő a vités főhadnagy vesztése alatt rendületlenül állotta a támadásokat. Azóta már halála híre is meg jött, ma tegnap megérkezett levele egyszerre — olasz fogságból értesíti nővérét, Földes Béláné urat asszonyt, hogy teljesen körülfelvé, fogságba került és most jól érzi magát. Az olaszok rejtőztesen tuleraja megörzte a vités csapat erejét és akik megmaradtak, fogságba kerültek.

*** Az új Magyar Vörös Kereszt sorajegyek** jegyzésének határideje szeptember 15-én jár le. A sorajegy már a jegyzésnél nagy népszerűségnek örvend, páratlan nyeresemény kilátásai révén. A jegyzések bármelyik nagyváradi pénztárcájában beszerezhetők. A jegyzés alkalmával több sorajegy jegyzése esetén az illetőtől függ, hogy ugyanabból vagy különböző sorosattól kívánja-e a sorajegyeket. Minden sorajegy az összes 205 huszon játékos, teljesség nélkül arra, hogy időközben bármely nagy nyereseményre kibússák. A főnyeresemények 500 000—100 000 korona. A sorajegy összes jövedelme hasznos jótékonyokra fordítatik.

*** Adomány a vak katonáknak.** Oláh Lajos és neje 10 koronát juttattak szerkesztőségünkhez Andriks Károly önkéntes alkalmából kassza megváltás címen a vak katonák javára. Gyűjtésük ezzel 4461 korona 42 fillér.

*** Hadifémrekviráló tolvaj.** Somogyi Dániel, a Sas úttermen bárója panaszot tett tegnap a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes, nem tudni mikor, alkulcsal behatolt a vendéglőhöz tartozó pincsehelyiségbe és az ott levő nagy amerikai jégkészítőről az összes elcsúsztat és részecskéket leszerelte és elvitte. Csak hosszúra ember lehetett a hadifémrekviráló tolvaj, legalább is a munka erre mutat. A kár 2—3000 korona.

**Legújabb fűzőket legolcsóbban
Koszenbaum Juliskánál**
lehet beszerezni
Rákóczi-ut (Korona gyógyszertár mellett)
Leibchenek főlárban.
:: Telefonszám 827. ::

*** 140-es cukorka,** csokoládé áru, likőrök, konyak, törköly, szilvorum, seprő, rumok, borek, gyümölcsíz (1/2 klgr. üvegekben) nagyban és kicsinyben kapható
ASZÓDI MIHÁLY Kossuth-utca, Sas palota.

*** Egy harmadik polgári osztályú kisleányom** mellé keresek vidékre okleveles tanítónőt. Cimem megudható a kiadóhivatásban.

*** Alföldy László** az Orsolya-rendű zád és Színház Színház rendes tanítónője f. hó 20-án csütörtökön d. u. 6 órakor nyitja meg **tánciskoláját** a Biharmegyei Uri Casinó termében. (Rákóczi-u. 6. sz.) Beiratkozásokat elfogad és felvilágosítással szolgál naponta d. e. 11—1. ig, d. u. 4—7 óráig a táncteremben.

*** Alig használt kitűnő fürdőház** első emeleti előadó Csangary u. 8. sz. alatt a jobboldali utcái lakásba.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Fügöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógérgyárban Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi fizet 14—69.

*** Intelligens nő** az expedícióhoz felvétetik. Haltenberger gyár.

*** Több darab föld** a város belterületén előnyös fizetési feltétellekkel előadó. Általános Takarékpénztár r. t. Nagyvárad Bismar-tér.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Csütörtökön: Faun.
Pénteken: Csardásztálya.
Szombaton: Váraskerényes.
Vasárnap: Oa Teréz! (Bemutató előadás.)

A faun.

Jór sít új szereposztásban került tegnap színre Knoblauch pompás vígjátéka, a Faun. A bemutatók között Stoll Béla kisebb szerepben komoly alakítását, komoly törekvéssel tett tanúbizonyítást. Meglátjuk, nagyobb szerepekben hogyan állja meg a helyét. Vámos Gizi Vivianje nem tetszett. Nem tud elég természetesen beszélni és mozogni. Ugyanez áll szíri szíri Csangari Lajosról, a ki Cyrill szerepét játszotta. Kettejük jelenetei az előadásnak határozott gyangii voltak. Tegnap Várady nem volt elemében. Szerepét nem tudta jól — ez mással is megeseit — a színi hiányzott alakításából az a színés elvánság, a mit pedig eddigi fel lépései után tőle nagyobb szerepben is elvartunk volna. A régiak közül jobbabbak voltak. Tompa a címszerepben, Polgár Marika és Szigeti brilirozta, Gedy Aranka is csak teljes elis merést érdemel.

URANIA mozgószínház
Pénteken
Honnan jöttünk és hová utazunk
Egy fiatal leány regénye 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

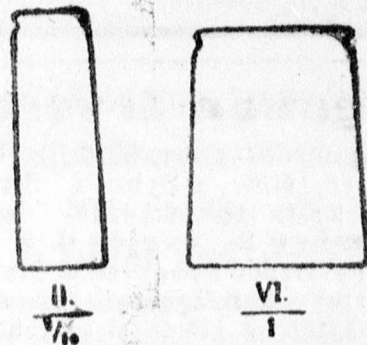
APOLLÓ mozgószínház
Pénteken
Az örök ellenség
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

VIGADÓ mozgószínház
Szombat, vasárnap
Szenzációs új műsor.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

NYILTÉR

A Karger-féle nyári vendéglő, a tulajdonos elhalálozása folytán, egyelőre bizonytalan időre f. é. szeptember 15-től bezűntetik.

HETI ÁRJEGYZÉK:



**Befőttes. Uborkásüveg.
Befőzéshez hólyagpapír.
Porcellán edények**

leszállított olcsó árakban.

- Porcellán mozsár, ütővel . . . 6—
- Mély és lapos tányér finom porcellán . . . 70
- Csemegés kis . . . 40
- Tésztástál 6 személyre . . . 8—
- Sülttál 6 személyre . . . 8—
- Főzelékestál 6 személyre . . . 8—
- Salátástál 6 személyre . . . 8—
- Levesfazék 6 személyre . . . 4—
- Mártásos esze 6 szem. . . 1—
- Sótartó fogvájós 6 szem. . . 120
- Vizes kancsó 6 személyre . . . 8—
- Vizeskészlet színes finom festéssel . . . 4—
- Boroskészlet színes . . . 4—
- Söröskészlet színes . . . 4—
- Liköröskészlet színes . . . 4—
- Befőtteskészlet kristály fehér . . . 4—
- Majolika cukortartó színes . . . 4—
- Majolika vizeskancsó színes . . . 4—
- Feketés gyermek készlet . . . 8—
- Kávés gyermek készlet . . . 8—
- Majolika állvány színes . . . 6—
- Teáskészlet színes aranyozással . . . 10—
- Kávékészlet színes aranyozással . . . 10—
- Feketés készlet színes aranyozással . . . 12—
- Mosdókészlet színes recoco . . . 12—
- Majolika fali sótartó színes . . . 8—
- Majolika fűszertartó nagy . . . 3—
- Majolika fűszertartó kicsi . . . 1—
- Porcellán fehér teáskanna . . . 2—
- Porcellán fehér kávéskanna . . . 2—
- Porcellán fehér teáscsésze . . . 80
- Porcellán fehér kávécsésze . . . 80
- Porcellán fehér gyümölcstányér . . . 80
- Ebédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással 50—

Konyha berendezési főzőedények. Evőeszközök. Lámpaárúk. Tükrök. Képeretezés. :: Ablak üvegezés. ::

Áraink viszonteladóknak is érvényesek.

KOMLOS TESTVEREK

üveg, porcellán lámpa és táblaüveg nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz. Telefonszám 372.

Főszervező: **Dr. KRÖGER ALADÁR** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

**Megnyilt az új
szűcs és szőrmeáru üzlet**
Rimanóczy-u. 2. Kolozsvári-palota

Raktárcsont elsőrendű szőrmekülön-
legességeket, minden a szakta vágó
munkáit szakszertűen elkészít. El-
fogad átalakításokat és javításokat.

LEICHNER JÓZSEF

különbözőn képzett szűcsmester.

Telefon Telefon

Ingatlan árverés.

Nagyváradon a Szent László és Uri-utca
sarkán lévő ház, melyben a Szt. István
gyógyszertár és több urilakás van. 1917
szeptember 21. napján d. e. 9 óra-
kor Nagyváradon a nagyváradi bír. törvény-
szék szervezői tisztelettel nyitvaos árverésen
eladásra kerül. A kiírásai ár 76616 K. 72
fill., ezen alul az ingatlan el nem adható.
Bármely a kiírásai ár 20 százaléka kez-
pénben vagy óvadékképes értékpapirokban.
Bővebb iránymutatás a *Lezártató és
Jelzáloghárk Rt.* Nagyváradon. (Bemer tér 1.)

Erzsébetligeten lévő 4 új föld-
szintes házban egy és kétszobás
lakások azonnal és nov. 1-re.

kiadó.

Értekezni lehet a 3-ik épületben lakó
házmeztárnél, vagy INCZE irodában
Bemer-tér 3. sz. alatt.

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

kapható

métermázsánként 8 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-i.-nál
Kolozsvári-utca 62.

Nagyteleky és Arany János-u.
sarkán lévő házban egy szo-
bás konyhából álló lakás a
souterrainban november 1-re

kiadó.

Értekezni lehet INCZE irodában.

Nagyvárad legszebb kirándulóhelye
Szent László Püspök Gyógy-Fürdő
Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hévíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását
már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz,
csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész
telepen és az összes szobákban. Nagyszobás nyári uszoda 26°C folyton befolyó
forrásvízzel, uszátanítás, napfürdő, homokkúra. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
a fürdő bérloje.

**Betűszedő tanulóknak
fiu és berakó tanuló-
nak leány fizetéssel
felvétetik**

a Szent László-nyomda R.-t.-nál.

IZSAR LIDIA



**Előrendelő
közszolgálat**

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház
színpadának egye-
dülű fűzős állítója.
Tisztítóoktat és Átala-
kításokat elvállalunk.
Fűzők méretük után a
legrövidebb idő alatt
elkészítetnek.

Eladó

kedvező fizetési feltételek mellett
a Várkapu-utca 4. és 6. számú,
a Szent János-utca 30. számú,
a Széles-utca 1. számú, mely
közvetlen a 3. vashíd szomszéd-
ságában van, valamint a Vizve-
zeték-utca 54. számú ház. Érte-
kezhetni lehet a Nagyvárad
Kereskedelmi és Forgalmibank-
nál Rimanóczy-utca 6. sz. alatt.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
grammfedek szakszerű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mű-
szerész munkák elfogadtatnak.

TÜZIFA

Waggon tételben, méter
számra és felvágva kapható

JENEI M. CÉGNÉL

Szarvas-sor 27. Stern palota.
Telefonszám 10-13.

Megrendeléseket felvesz

BANYAI JÓZSEFNÉ

Sztaroveszky-u. 2. Nagyhidfő.
Telefonszám 14-55.

**Vizvezeték-utcán szép kilátással
egy családnak való ház eladó.**

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.